

TORONTÁI

Ára	Szerkesztőség és kiadóhivatal: Vel. Becskerek, Obiljeva (Zépolya) u. 1	POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP	Az előfizetés ára:	Ára
1	Telefonszámok: Szerkesztőség 231 Kiadóhivatal 21	Felelős szerkesztő: Dr. MARA JENŐ	Egész évre . 300 D Negyedévre . 75 D Félévre . . . 150 D Havonta . . . 25 D	1
Din	Sürgőnycim: Torontái, Veliki Becskerek		Hirdetések díjazás szerint	Din
			Megjelenik naponta délután	

Miniszeri konferencia Beogradban.

Beograd, jan. 11.

A politikai életben tegnap is szélcsend uralkodott. A háromszoros ünnep után bekövetkezett vasárnap nem hozott különösebb eseményeket.

Némi élénkséget jelentett a tegnapi megtartott miniszeri konferencia, amelyen a hadügyminisztérium költségvetését vitatták meg. Az értekezleten jelen volt Gyuritsy Márk igazságügyminiszter, a miniszterelnök helyettese, Ninesity Momesilo külügyminiszter, Uzunovity Nikola építészeti miniszter, Trifunovity Dusan tábornok, hadügyminiszter és a hadügyminisztérium technikai osztályának főnöke.

A pénzügyi bizottság vasárnap nem ülésezett. Működését, mint már megírta a Torontál, ma, hétfőn kezdi meg újra. Munkásságát gyors menetben fogja folytatni, hogy a költségvetések letárgyalásával még e hónapban elkészülhessen.

Dizbergben gyártották a hamis ezer dinárosokat.

A lefoglalt készletet Beogradba szállítják.

Zágreb, jan. 11.

A hamis ezredinárosok ügyében indított nyomozás teljes eredményre vezetett.

Bogdanovity Miloje dr., a zágrebi rendőrség bünyügyi osztályának vezetője Dizbergbe utazott, miután megállapították, hogy onnan indult ki a hamisítás megszervezése és ott van a hamis bankok gyártóhelye is. A letartóztatott Jávor Mile tegnap részletes beismerő vallomást tett és ebben bő adatokat szolgáltatott a rendőrségnek a bünyügy minden egyes szálának sikeres kinyomozására. Többek között Jávortól tudta meg a rendőrség, hogy Mandinity és Cár, akik az akció kezdeményezői és fő szervezői voltak, a németországi Dizbergben tartózkodnak és ott gyártják pompásan felszerelt kénisajtójukon a hamis ezer dináros bankjegyeket.

Megállapította a rendőrség azt is, hogy azok a hírek, amelyek a hamis ezres forgalomba hozataláról elterjedtek, tulzottak, mert mindössze két darab hamisítványt tudtak elhelyezni.

A lefoglalt hét millió négyszáz-ezer dinár névértékű hamisítványt, amelyet eddig Zágrebban őriztek, ma Beogradba szállították, ahol a Narodna Banka igazgatóságának adják át. A Narodna Banka fog gondoskodni a hamis pénzek megsemmisítéséről.

A magyar kormány részletes jelentése a frankhamisítás nyomozásáról.

A miniszterelnökségen szombaton délután a nyomozás eredményéről a következő, minden részletre kiterjedő jelentést adták ki:

A múlt év december közepén a budapesti napilapokban közlemény jelent meg, amely szerint Amszterdamban hamis francia ezer frankos forgalombahozatala miatt, magyar egyének előzetes letartóztatásba kerültek.

A budapesti államrendőrség az újsághírek alapján saját hatáskörében azonnal megindította a nyomozást és ezt követően néhány óra múlva a belügyminiszter is elrendelte a nyomozásnak a legszélesebb alapon való folyamatba vételét. Ezután érkezett meg, december 21-én az amszterdami ügyészség átirata, amelyben közölte, hogy Jankovich Arisztid, Marsovszky György és Mankovity György ott letartóztatásban vannak, birtokukban 7500 darab ezerfrankos hamis bankjegy találtatott és nevezettek fényképének és három darab ezerfrankos bankjegynek csatolása mellett kérte, hogy a tettestársak és a hamisítás eszközei után a nyomozás lefolytatása iránt a szükséges intézkedések megtörténjenek.

Az amszterdami átirat megemlékszik arról, hogy az ott elfogott személyek vallomása szerint, az ügyről tud dr. Nádosy Imre országos főkapitány. Ezenkívül általános vonásokban ismertette a bünyügy állását, de konkrét adatot Budapestre vonatkozólag nem nyújtott.

Nádosy Imrét a rendőrség nyomában az átirat megérkezése után kihallgatta, aki így a belügyminiszter rendelkezése folytán a nyomozásban egyáltalában nem vett részt.

A rendőrségnek az újsághírek alapján megindított nyomozása támpontok hiányában eredménytelen volt.

Az amszterdami ügyészség adatai alapján folytatott nyomozás során, az ott elfogott személyek azonosságát és lakását sikerült megállapítani.

Ott nyomában házkutatások tartattak, de eredménytelenül.

Amidőn a nyomozó közegek a

bankokban kutattak azon célból, hogy nem került-e oda hamisítvány a Nemzeti Bankban egy darab ezerfrankos találtatott, amelyről az Amszterdamba küldött példányokkal történt összehasonlítás után megállapították, hogy azokkal teljesen azonos haimisítvány. E hamisítványt az egyik király-utcai cég szolgáltatta be. A cégtől nyert adatok egy Kovács Gáspár nevű sárospataki lakoshoz vezettek, akinek lakásán megtartott házkutatás alkalmával előkerült a király-utcai cégtől vásárolt ruhanemű.

Ez alkalommal nyert megállapítást, hogy Kovács Gáspár Windischgrätz Lajos herceg komornyikja és Budapest Országház-utca 2. szám alatt lakik, nyomában elrendeltetett az elővezetése és a házkutatás, de Kovácsot lakásán feltalálni nem lehetett, a házkutatás pedig negatív volt.

Kovács Gáspárt csak másnap sikerült elfogni és előadta, hogy a Király-utcában kiadott egy darab ezerfrankost és ezenkívül még hat darabot ismeretlen egyéntől vette. Nem tudta, hogy hamisak, különben hat darabot küldött volna el értékesítés végett Amszterdamba, annak az egyének, akinél gyermekei üdülésen voltak.

Kovács védekezését, miután megállapítást nyert, hogy úgy a Budapestben kiadott, mint az Amszterdamba küldött 6 darab ezerfrankos a Jankovich Arisztidtól lefoglalt hamisítványokkal teljesen azonos, a rendőrség nem fogadta el és őt előzetes letartóztatásba helyezte.

A rendőrségnek sikerült a külföldön elfogott egyének részére küldött táviratokat beszerezni és megállapítani, hogy ezek Rába Dezsőtől, herceg Windischgrätz Lajos titkárájától származnak, aki azonnal előállítatván, a felmerült adatok alapján előzetes letartóztatásba helyeztetett.

Rába Dezsőről megállapítást nyert az is, hogy a forgalombahozásra vállalkozó egyéneket ő toborozta. Rába Dezső Kovács Gáspárral együtt január harmadikán az ügyészségnek adatott át.

Ezután jelentkezett önként janu-

ár 3-án Nádosy Imre a rendőrségen. Egy ügyvel kapcsolatban jelentést tett, amely jelentés hatalmas lendületet adott a nyomozásnak.

Az ő jelentése alapján történt Windischgrätz Lajos hercegnek az előállítás, letartóztatása, budapesti és sárospataki kastélyában tartott házkutatás.

Windischgrätz Lajos herceget a rendőrség folyó hó 4-én adta át a budapesti ügyészségnek és ezt követve másnap Nádosy Imrének az ügyészség által foganatosított letartóztatása.

A nyomozás ezután rohamosan haladt a végé felé, amely csakhamar a bankjegyhamisítás eszközeinek és tetteseinek, valamint a forgalomba hozó személyek és bűnrészesek felderítésére vezetett.

A rendőrség megállapította, hogy a hamis ezerfrankos bankjegyeket a Térképészeti Intézet Retek-utca 43-45. szám alatti pinchelyiségeiben az intézet néhány tisztviselője és alkalmazottja készítette, akik valamennyien előzetes letartóztatásba kerültek.

A készítéshez szükséges gépeket sikerült beszerezni, azonban a kliéket Gerő László utasítására Parragh Ferenc háromszáz fokok hőben megolvasztotta.

Január 2-án a hamburgi rendőrségtől távirati értesítés érkezett, amelyben közli, hogy ott hamis ezerfrankos forgalombahozatala miatt elfogatott Olehvary Ödön budapesti lakos és kérte a nyomozást.

Enyomozás során került letartóztatásba nevezettnek fivére, Olehvary Jenő, aki a hamis frankosok értékesítése végett Milánóba küldött ifjabb Andor Endrével állott Bécsből távirati összeköttetésben.

Amint Andor Endre Milánóból megérkezett, elfogatott és előzetes letartóztatásba helyeztetett.

Ezen ügyben, mint tettések, részint mint bűnrészesek a következők kerültek előzetes letartóztatásba:

1. Jankovich Arisztid Amszterdamban, 2. Marsovszky György, 3. Mankovitch György Hágában, 4. Olehvary Ödön Hamburgban, 5. Windischgrätz Lajos herceg, 6. Nádosy Imre, 7. Kovács Gáspár, 8. Rába Dezső, 9. Olehvary Jenő, 10. Winkler István, 11. Szörtsey József, 12. Ifjabb Andor Endre, 13. Gerő László, 14. Kurtz Sándor, 15. Haitz Lajos, 16. Haála József, 17. Sparring László, 18. Kiss Lajos, 19. Parragh János, 20. Scharf Nándor, 21. Parragh Ferenc, 22. Velösy Béla, 23. Ágoston Árpád, 24. Hampel Ferenc.

TÖZSDE

Január 11.

Beograd. Newyork 5642-43, London 27410-25, Páris 216-17, Zürich 1092-3/4, Milánó 22815-25, Berlin 1343-45, Bukarest 26 1/4, Prága 16755-50, Bécs 796-1/2, Budapest 794 1/4,

Zürich. Beograd 916, Páris 1998, London 2511, Newyork 517 1/2, Milánó 2090, Berlin 12320, Wien 7280, Prága 1532 1/2, Budapest 7252 1/2, Bukarest 232 1/2, Brüsszel 2344 1/2.

Budapest. Buza 420, rozs 245, tarkarmányárpa 250, sörárpa 330, köles 220, zab 260, tengeri 185, korpá 175.

A Kovács Gáspár által beváltott egy darab ezerfrankos hamisítványon kívül az egyik budapesti bankban 150 darab hamis ezerfrankos helyeztetett el.

A 150 darab ezerfrankos bankjegyet a Hágában elfogott Mankovich György elutazása előtt 330 milliós magyar kölcsöne fedezetül letétképpen adta át.

Ezen letét a hamisítás fölfedezését követő hírlapi közlemények megjelenése után azonban kiváltott és megsemmisített. E tárgyban a nyomozás még folyik.

Ezenkívül másutt ezerfrankos jegy ezideig nem került forgalomba. A francia frankok hamisítási ügyében múlt év december 28-án a főkapitányságon jelentkezett a Banque de France és a párisi rendőrség két kiküldöttje, akik az államrendőrség nyomozásában a bűnvádi perrendtartás rendelkezéseinek megfelelő mérvben vehettek részt.

Az itt felsorolt nyomozati adatok alapján a bűneselekmény lefolyása a következőkben rekonstruálható:

A frankhamisítás eszméje Windischgrätz Lajos hercegtől ered, a ki a gondolat kivitelére már régebben elszánta magát.

Tervének hazafias célok hangoztatásával sikerült megnyernie Nádosy Imre országos főkapitányt és Gerő Lászlót, a Térképészeti Intézet műszaki tanácsosát.

A Térképészeti Intézetben Gerő az intézet néhány alkalmazottjával hozzáfogott a klisék készítéséhez.

A szükséges papirost, minthogy kereskedelmi úton a belföldön beszerezni nem lehetett, az intézet pincéjében ő maga állította elő.

Az értékesítésre váró vállalkozó egyéneket Rába vezetésével szervezték meg.

A pénzek szortírozása és az értékesítés előkészületei múlt év december elején értek véget.

Az értékesítésre vállalkozott fiatal emberek részben az északi államokba és Hamburgba, részben pedig Olaszországba utaztak.

Amikor a hírek a sajtóban megjelentek, Rába az értékesítőkhöz sürgönyöket küldött, hogy munkájukat hagyják abba és térjenek haza.

Ugyanakkor a Térképészeti Intézet pincéjében megsemmisítették a kliséket és összetörték a gépeket.

Ugyancsak megsemmisítették a még itthon levő és a külföldön értékesíttetlenül maradt hamisítványokat.

A nyomozás eddigi adatai szerint semmi olyan momentum sem merült fel, amelyből arra lehetne következtetni, hogy a bűneselekmény előkészítését vagy keresztülvételét valamely politikai párt vagy csoport, illetve társadalmi egyesület vagy szervezet irányította, vagy előmozdította volna.

A bűneselekmény egyes, egymással erre a célra szövetségbe tömörült emberek egyéni akciójának tekinthető.

A bűneselekmény lényeges részletei a nyomozás során kiderítették, a rendőrség az ügyiratokat az őrizetbe vett gyanúsítottakkal együtt az ügyészhez tette át, amely a netán még szükséges nyomozati cselekmények foganatosítása iránt lesz hivatva intézkedni.

Ujabb letartóztatás.

A frankhamisítás ügyében tegnap újabb letartóztatás történt. Bűnrészesség gyanúja alapján a rendőrség őrizetbe vette dr. Schwetz Tibort, az Országos Központi Hitelesítőbizottság tisztviselőjét, akiről Marsovszky és Mankovich azt állítja, hogy résztvett a hamis frankok terjesztésében.

Megcáfolták a Pravda híreit.

A beográdi sajtó terjedelmesen foglalkozik a frankhamisítás ügyével és közli a magyar kormány hivatalos kommunikációját a rendőri nyomozás lefolyásáról.

E hírekkel kapcsolatban közli a „Pravda”, hogy a beográdi magyar követség Pozsonyi nevű tisztviselője is megbízást kapott volt hamis szerb bankjegyek terjesztésére. A Pravda cikke érthető feltűnést keltett, minthogy a beográdi kormány hivatalos jelentése megállapította már, hogy a magyar frankhamisítók és a hamis ezredinároshamisítók között semmiféle kapcsolat nincs és nem állapítható meg.

A Pravda cikkére a beográdi magyar követség hivatalos cáfolatban közli, hogy sem a magyar követségben, sem a magyar külügyminisztériumban Pozsonyi nevű tisztviselő nincsen.

Jankovich ezredes felvételét kérte a cseh hadseregbe.

Prágából jelentik, hogy a rendőrség egy nyitramegyei kastélyban megtalálta Jankovich Arisztid ezredes noteszét, amelyben Windischgrätz herceg néhány lakáscíme és Katona József pozsonyi ügyvéd neve volt feljegyezve. Katonától egy levél is volt a jegyzetkönyvecskéiben, amelyben az ügyvéd egy megbízatása eredményéről értesíti ügyfelét. A levélből kiderül, hogy Jankovich felvételét kérte a csehszlovák hadseregbe és amikor kérelmével elutasították, a közigazgatási bírósághoz, majd az elnök kabinetirodájához fordult panasszal. Kérélmét azonban ezuttal sem hallgatták meg.

Lemondanak képviselőtestületi tagságukról a független demokraták.

— A „Torontai” tudósítójától. —

Becskekerek, jan. 11.

A független demokrata-párt becskerek központi és városnegyedbeli bizottságai vasárnap délután három órákor ülést tartottak a Kaszinó különhelyiségében Matity Misa dr. elnöke alatt, amelyen szép számban jelentek meg a tagok és érdeklődők.

Matity Misa dr. elnök beszámolt a december 6-án megtartott országos kongresszusról és a beográdi nagygyűlésről. Részletes beszámolóját helyesléssel tudomásul vették. Majd Gruity Novák titkár a kerületi titkárok beográdi értekezletéről referált, amely tudvalevőleg megelőzte a párt országos kongresszusát.

A beszámolók elfogadása után az új városi képviselőtestülettel szemben elfoglalandó álláspontot vitatták meg. A belügyminisztérium, mint ismeretes, nemrégiben felváltotta a városi képviselőtestületet és helyébe újat nevezett ki, amelyben a negyven független demokrata tag helyébe csak tíz független demok-

Bethlen szerint a hamisítók közül sok a beugrasztott.

A Petit Parisien munkatársának alkalma volt Bethlen miniszterelnökkel beszélni, akitől felvilágosítást kért arra nézve, hogy van-e ennek a hamisításnak köze a politikához. Bethlen válasza a következő:

„Ebben az ügyben semmi politikum nincsen. A külföldön legitimizmusról, faszcizmusról, Albrecht-puccsról beszélnek — ez azonban mind alaptalan. Arról van szó, hogy egy csoport összeállított hamis bankjegyek készítésére. Ebben a csoportban mindenféle politikai meggyőződésű emberek vannak meggyőződés nélküli emberek mellett. Egyetlen jel sem szól amellett, hogy törekvések az állami rend és a jelenlegi kormányzat felborítására igyekeztek volna. Mint minden esetben itt is vannak beugrasztottak. Nekem az a meggyőződésem, hogy a hamisításban szereplő tisztviselők mind beugrasztottak, ami persze nem jelenti, hogy ez enyhítené bűnüket. Ellenük is irgalmatlanul lefolytatják az eljárást.”

Pénzhamisítások szerte a világban.

A portugál kormány kérésére a hollandi kormány letartóztatta azokat a hollandi alattvalókat, akik Rotterdamban és Hágában mintegy huszonöt millió hollandi forint értékű portugál pénz hamisítására adtak megbízást egy angol nyomdátársaságnak.

A rendőrség tegnap letartóztatta Dukebert és Dehling kereskedőket, Gerstenberger mérnököt és Kuhn könyvnyomdást, akik hamis angol öt fontosos gyártására és forgalomba hozására szövetkeztek. A bűnügy számai még az 1924. évre nyulnak vissza.

HIREK

— jan. 11.

Eljegyzés. Mandrovity Milán kerületi tanügyi inspektor fia, Mandrovity György kovacscai tanító, görög keleti karácsony másodnapján eljegyezte Petrov Ivánkát, Petrov Mita becskerekeli elemi iskolai igazgató leányát.

Házasság. Beno Melinda és Retzler J. József f. hó 14-én délután fél 5 órakor a római kath. plébánia templomban házasságot kötnek.

Tisztibál. Mária királyné születésnapja alkalmából a becskerekeli tisztikar szombaton este táncmulatságot rendezett a megyeháza nagytermében. Kilenc órára jelezték a bál megkezdését és alig mulott el valamivel fél tíz, a pazar fényárban uszó nagyterem már megtelt előkelő közönséggel. Diszbe öltözött katonatisztek, frakkos és szmokingos urak, Becskerek város előkelőségei, vezető tisztviselők, magánosok, a közgazdasági élet ismert személyiségei tünettek fel egymásután az ajtóban, hogy jelenlétükkel fokozzák a meleg, hangulatos estélynek ígérkező táncmulatság jókedvét, sikerét. A hölgyek ezuttal is kitétek magukért. Becskerek urai társadalmának hölgyközönsége szép számban volt képviselve. A ragyogó toalettek, izlésnek, aldozatkeszűségnek és a becskerekeli szabóművészet fejlődésének voltak hű dokumentumai. Poiret mesternek is diszére vált volna egyik másik becskerekeli uriaszony és urileány béli kosztümje. A katonazenekar Friedi József karnagy vezetésével ezuttal is pompás sláber alá valót húzott. A közönség a legjobb hangulatban a reggeli órákig maradt együtt. A kifogástalan rendezésért Pavlovity Gyoka ezredest illeti meg a főérdem, aki a rendezőség többi tagjával együtt dicséretreméltó módon fáradozott az est sikere érdekében.

Halálozás. Részvétellel vettük a hírt, hogy özv. Gerresch született Andrics Julia Oszijeken meghalt. Az elhunytban Pelikan Lipót nyug. pénzügyigazgató anyósát gyászolja.

Licealis előadás. Érdekes előadásban volt része tegnap délután a megyeháza nagytermében annak a szépszámu közönségnek, amely a szabad egyetem rendezésében megtartott előadáson résztvett. Gyurity Koszta dr. közszóntötte néhány szóval az illusztris vendéget, dr. Koszity Mirko egyetemi tanárt, a noviszádi kereskedelmi és iparkamara főtitkárát, aki ezután megtartotta mindvégig érdekes lebilincselő előadását. A népek fejlődéséről és nemzeti kulturájuk kialakulásáról beszélt, adatokkal és példákkal támasztva alá előadását. Előadásában áttekinthető képet adott a nemzeti kulturák kiépüléséről és kifejtette, hogy a jövő fejlődés biztosítékait nem egyesek, hanem intézmények biztosítják legjobban, amelyek évszázadokig istápolják a kultúra agait. A nagyképzetségű kiváló előadót lelkesen megtapsolta a közönség.

* Várkonyi Mihály és Korda Mária óriási sikert aratott filmje „A legvidámabb bécsi” ma az Orientben.

Az udvari figyelővonat elgázolt egy embert. Tegnap délután egy órakor a noviszádi fűtőház közelében a sineken egy 22 éves fiatalember összeroncsolt holttestére bukkantak. A vizsgálat megállapította, hogy a fiatalember részegen botorkált a sinek között és az éppen arra jövő udvari vonat előtt menő udvari figyelővonat elgázolta.

*Az idei Purim-ból (kék-fehér redout) február 27-én a Kaszinóban.

Lejött a barátját Birovjev Szevan 23 éves cipészsegéd szombaton a házi patrónusát ünnepelte a vásártéri „Három paraszt” vendégőben, barátja Zamurovity Ljubomir 21 éves kereskedősegéd társaságában. Éjfél után három óráig maradtak a vendégőben és együttesen indultak hazafelé. Utközben Birovjev meghívta Zamurovityot, hogy látogasson el a Vojvode Sztepe (Mészáros Lázár) utcai új lakására, amelyet Schreiner Péter borbélymesternél bérelt. Zamurovity engedett a meghívásnak és elment a lakásra, ahol a szállásadót és a vendéget a vendéglátó Birovjev rummal kínálta meg. Idogálás közben Birovjev kivette a zsebéből browningját és miután előzőleg eltávolította a csőből a golyókat, átadta a revolvert barátjának. Szerencsétlenségére azonban az egyik golyót a csőben felejtette. Zamurovity abban a hiszemben, hogy a browning üres, megpántolta a ravaszt. A revolver elsült és a golyó átfurta a szemben ülő Birovjev nyakát. Hatalmas sugárban tört elő a vér, a szerencsétlen fiatalember pedig a következő pillanatban eszméletlenül terült el a földön. Zamurovity rémülten szaladt a rendőrségre, halálsápadt arccal állított be Mirkov őrmesterhez és reszkető hangon jelentette, hogy megölt egy embert. Nagy nehezen tudta a részleteket elmondani és a házat megnevezni. A rendőrségről azonnal értesítették a mentőket, egy időben pedig a színhelyre sietett Dimitrijevit Neven rendőralkapitány és dr. Magyar Károly városi orvos, aki intézkedett a sebesült elszállításáról. Vasárnap délelőtt halgatták ki a kórházban az életveszélyesen sebesült cipészsegédet, aki elmondta a tragikus végű mulatozás lefolyását. Zamurovityot szabadlábra helyezték, az eljárást azonban lefolytatják ellene.

De San hipnotizőr és fakir előadása. Ma és holnap este tartja előadását De San hipnotizőr és fakir a Balkán moziban. De San éveig járta a rejtelmekkel teli Indiát és tökéletesen elsajátította a fakirok rejtélyes tudományát, a kardnyelés, a tükkkel való hihetetlennek látszó produkciókat. De San hipnotikus állapotban háromszor vetette alá magát orvosi műtétnek anélkül, hogy vére megindult volna, mert egyes testrészeket érzéketleníteni képes. Felesége, Dipon asszony, az ismert becskerekeli Thebes

A becskerekeli szőlőesősz gyilkosának ítélete jogerős. A noviszádi felbbiteli bíróság szombaton tárgyalta Devity Jován perlezi földmives bűnügyét, aki március 8-ikán meggyilkolta a cukorgyár közelében lévő szőlőben Milankov Szevan szőlőesősz. Devityet néhány hónappal később elfogták és a becskerekeli fővényszék büntető tanácsa tizenöt évi fegyházra ítélte. A noviszádi tábla helyben hagyta az ítéletet, amelybe a főügyész is megnyugodott és így jogerőssé vált.

A becskerekeli radikális pártszervezet új vezetősége.

Vasárnap délután folyt le a választás.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Becskekerek, jan. 11.

A radikális-párt becskerekeli szervezete vasárnap tartotta tisztújító közgyűlését, amelyet a múlt vasárnap és a tegnap délelőtt lefolytatott városnegyedbeli választás előzött meg. A közgyűlésnek hivatalból tagjai voltak az egyes városnegyedek újonnan választott elnökei, alelnökei és kiküldöttei.

A közgyűlést a Korona-kávéház nagytermébe hívták össze délután két órára, amelyen a választásokon egymással szembe került B-slitij és Popov frakció választmányának vezető tagjai és kiküldöttei szép számban jelentek meg. A B-slitij-frakció hívei a közgyűlés megnyitása előtt kivonultak a Korona nagyterméből és az ugyanabban az épületben lévő Lloyd helyiségébe vonultak és ott tartották meg a tisztújító közgyűlést.

Vukov Jevta elnökléte alatt és a következő elnökséget választották meg: Elnök: B-slitij Nikola mérnök lett, a folyammérnökségi hivatal főnöke, első alelnök: dr. Mijajev Luka, másodalelnök: Gardinovacski Nikola, titkár: Terzija Viada, pénztárnok: Kirtyánszki Daniló.

Ugyanakkor a Popov frakció a Korona nagytermében gyűlésezett és Kozlovacski Gyóka elnökléte alatt a következőképpen választotta meg a vezetőséget: Elnök lett: Berberszki Gyurica volt polgármester, első alelnök: Popov Dusan, másodalelnök: Kozlovacski Gyóka, titkár: Anikity Bozsó, másodtitkár: Mojity Milorád, pénztárnok: Radonity Nikola.

A két vezetőségi listát felterjesztik a párt központi végrehajtó-bizottságának döntés végett.

Megalakult

a „Horvát föderalista falusi-párt”.

Zágreb, jan. 11.

Tegnap nagyjelentőségű konferencia folyt le Zágrebben, amely egész napon át tartott és amelyen végleges elintézkést nyert a horvát egység pártjának likvidálása.

A párt likvidált és új szervezetenként, mint „Horvát föderalista falusi-párt” jelenik meg a politikai küzdőtéren. Az ülésen dr. Trumbics és Jelzsabekics elnökölték, akik annak idején megalakítói voltak a horvát köztársasági falusi pártnak.

Az új párt programját dr. Ba-

zala olvasta föl, amelyet egyhangúlag elfogadtak, majd megválasztották az elnökséget és a párt főbizottságát.

A pártvezetőség elnöke dr. Lorkovics lett. Első alelnök: Jelzsabekics, második: Uroics, harmadik: Jegatic és negyedik alelnök: dr. Polics lett. Első titkár: dr. Bazala.

A horvát föderalista falusi-párt monarchista alapon áll és ugyanolyan politikai elvei vannak, mint a Radics-pártnak.

Vonatkisiklás Orlováton. Tegnap délelőtt az a hír terjedt el a városban, hogy a délbánsági Orlovát köz-ség vasutállomáson nagyarányú vasuti szerencsétlenség történt. A szenzációs hír délutánra már valószínűs amerikai katasztrófára épült ki a közönség fantáziájában. Mindenki tudott újabbat, borzalmasabbnál-borzalmasabb részleteket és csak estére terjedt el az esemény híre tényleges formájában, úgy a hogy megtörtént és alaposan leszámitotta a képzeletben kiszinesedett szenzáció értékét. Értesülésünk szerint a Knityanin (Rudolfsgnad) felől jövő teher szerelvény siklott ki a délbánsági Orlovát állomáson, amelynek következtében a felborult mozdony és kocsi némileg megrongálódtak. Emberéletben nem történt kár és az anyagi veszteség sem jelentős, mert alig haladja túl a három ezer dinárt. A kisiklás folytán három óras forgalomzavar állott be. A Pancevórol jövő vonat csak nagy késéssel futott be a becskerekeli vasutállomásra.

Elemi sorscsapásoktól senki sem mentesítve. Fizessen elő egy évre a „Torontál”-ra és ezzel ingyen biztosította lakásberendezését, ruháját, fehérneműjét ötvenezer dinárra.

Szóváltásból — verekedés. Szervó Mihály velikitoráki földmives Dragoj Nikola, Gyulvezan Vászja, Uzec Nikolaj és Uzec Franja écskai földmivesek társaságában az egyik toráki vendéglőben mulatott. Hazatérőben utközben Friskant Józseffel, egyik régi falujabeli haragosával találkozott, akivel szóváltásba elegyedett. A vita mindinkább hevesebb hangnembe csapott át és végül is parázs verekedéssel végződött, amelyből a támadó Szervó került ki győztesen. Az erősebb Szervó botjával több ízben ráütött ellenfelére, akit súlyos sebesülten szállítottak el a járókelők a közeli lakására. A sérült feljelentésére megindult a lobbanékony földmives ellen a büntető eljárás.

Páratlan kedvezményt kap ötvenezer dináros tüzbiztosítás formájában, ha egy évre előfizet a „Torontál”-ra.

* Várkonyi Mihály és Korda Mária óriási sikert aratott filmje „A legvidámabb bécsi” ma az Orientben.

Sadászkutyát találtak. Igazolt tulajdonosa azevheti a rendőrségen.

* Dragutinovity—Bogdanov főgimnáziumi tanárok gyakorlati szerb nyelvkurza január 15-én újból megnyílik. Jelentkezéseket elfogadnak minden este 6—7-ig a gimnáziumban.

A Kulturbund előadása a Kaszinóban.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Becskekerek, jan. 11.

A német Kulturbund női alosztálya szombat este nagyszerű előadást rendezett a Kaszinóban, amelyet szépszámu közönség nézett végig és lelkesen ünnepelte az előadókat. A műsor első száma Egy svábföldi fonószoba című előkép volt, amelyben schwartzwaldi kosztümben három bájos urilány szerepelt: Tolveth Lili, Annau Gizi és Keks Erzi, a férfiak szerepében Kuszting János, Gimpel Oszkár, Zeller János és Wolf Zsigmond juttatták érvényre a népies kosztüm szépségeit. Heinermann Zsuzsika táncolt ezután Schweighoffer Hilda asszony kísérete mellett két balletáncot. A kis pöttömnyi művészprodukcióna olyan nagy tetszést aratott, hogy a közönség alig akarta leengedni a világot jelentő deszkákról.

Ezután dr. Bauer Lajos, a Kulturbund titkárának szabad előadása következett, aki mélyen szántó gondolatokban foglalkozott a kultura feladataival. Beszédét lelkes tapsokkal honorálta a közönség. Opermann Stanislav száma következett ezután, aki nagyszerű technikával és finom megértéssel interpretálta Mendelssohn—Liszt: A dal szárnyain című opuszát, Döhler Tarantelláját. Chopin ges dur etudeját, majd saját szerzeményeiből egy Capricciót és egy népdal feletti variációt játszott el óriási sikerrel. Ezután a legjobb becskerekeli német recitáló művész Reiter Hilde Izolde adott elő Goethe Faustjából két magánjelenetet. Az előadó befejezett művésze, a tragikum mély átérzése felejthetetlen élvezetté tették előadását. A műsor utolsó számaként Ruesz Ferenc, Tolveth Frigyes, Zeller János és ifj. Tolveth Oszkár énekkvartette következett, amely annyira tetszett, hogy meg kellett ismételni. A műsor után táncra perdültek a megjelenetek és a mulatság a legjobb hangulatban reggel felé ért véget.

A „Dr. Singer Bernát Szeretetház - Egyesület” becskerekeli bizottságának közgyűlése.

Mint ismeretes, a szubotikai zsidó hitközség volt főpapjának, dr. Singer Bernátnak emlékére öt évvel ezelőtt létrejött Szubotican egy „Szeretetház-Egyesület”, mely első célját, egy zsidó kórházat már megvalósította. Egyetlen embernek fáradhatatlan, a csodálatig menő energiája, hozta létre sok-sok ezer jószívű embernek adakozásából a zsidó kórházat. Ez az ember, Pollák Lajos, aki magánérdekeit és egészségét is feláldozta a szent ügyért, 1925 áprilisában rövid betegség után meghalt. Alkotása megmaradt, a teremtés és szerzés vágyát, mint örökséget, átvette tőle a neje és most eljött Beeskerekre, hogy a helybeli bizottság közgyűlésén elszámoljon a kórház eddigi működéséről. Vele jöttek még: Schwimmer Béla, az egyesület alelnöke, aki szintén testtel-lelékkel a kórház ügyének szenteli idejét és tehetségét és Radó Imre, az egyesület tit-

Orient Bioskop

Hétfőn, január 11-én 5, 7 és 9 órákor
Kedden, január 12-én 5, 7 és 9 órákor
Szerdán, január 13-án 5, 7 és 9 órákor

Pénztárvnyítás: d. e. 10—1/2-ig, d. u. 4—5-ig. Vasár- és ünnepnapokon d. e. 10—11 óráig, d. u. 2 órákor.

Világvárosi szenzáció!

Várkonyi Mihály és Corda Mária
A LEGVIDÁMBB BÉCSI
(Eton és babifrizura).

Szenzációs kiállítású mondainfilm 6 felv.-ban
JÖN! EDY POLO. JÖN!

kára, aki a tanácsadás és az adminisztráció munkáját végzi.

Pollák Lajosné még ellátogatott a helybeli zsidó hitközség és egyleteinek vezetőségéhez is, egyrészt, hogy személyesen fejezze ki köszönetét azért a támogatásért, amelyet Beeskerek jószívű társadalma tanúsított mindig a kórház fenntartása iránt, másrészt, hogy melegebbé és bensőbbé tegye azt a kapcsolatot, amely a központ és a mi városunk tagjai között fennáll.

Ez alkalommal a kórház ismertetése élénk visszhangot keltett egyes jöltevő és a betegségben és szükségget szenvedők iránt könyörületes tagok lelkében, akik szép támogatásban részesítették a kórházat.

Ezek között első helyen kell említeni Kohn Dávidot, a „Vojvdina”-szálló tulajdonosát, aki egy egész szobaalapítványt tett (15000 dinár), továbbá egy teljes babakelengyét ajándékozott a kórháznak. Fischl Jakab pedig ágyalapítványt tett (5000 dinár), Deutsch Zsigmond is alapító tagnak lépett be. A bizottság közgyűlése esütörtökön, január 7-én délután 4 négy órákor volt. Dr. Neumann Gyula elnök helyett, akit fájdalmas családi baj akadályozott meg a gyűlésen való részvételben, Temmer Sándorné alelnök vezette a gyűlést. Miután röviden üdvözölte a vendégeket és a helybeli tagtársakat, megnyitotta az ülést és átadta a szót a hitközség elnökének, dr. Hubert Zsigmondnak, aki elsősorban azon részvétnak adott kifejezést, amelyet a bizottság érez, midőn elnökének oly nagy gyász van fia elvesztése miatt. Ezen részvétnak jegyzőkönyvileg és levélben is fog a bizottság kifejezést adni. Azután melegen üdvözölte a szubotieai vendégeket, első sorban a lelkes elnököt, Pollák Lajosné, aki férje nyomdokait követve, nem ismer fáradtságot és pihenést, hogy a kórháznak folyton használjon, majd Schwimmer Béla alelnököt és Radó Imre titkárt, akik a példaadó

elnököt buzgón támogatják a munkában.

Ezek után Pollák Lajosné beszélt nehéz feladatáról, Schwimmer Béla pedig a kórház működését ismertette az utolsó 5 hónapban. A betegállomány volt 175, akik közül 98 volt a teljesen ingyenes, 47 kedvezményes, a többi 30 fizető. A Szeretetház-Egyletnek körülbelül 2600 tagja van, tehát még bő rezervoár maradt tagszerzésre a Vojvodinában. Erre különösen felhívta a bizottság figyelmét.

Utána Fenyves Izsó hitközségi alelnök mondott hálás köszönetet azoknak, akik a nemes cél érdekében szóval és tettel, áldozatokkal és munkával fáradoznak, elsősorban az ideális gondolkodású Pollák Lajosnénak.

Majd Büchler Hugó, a veliki-beeskereki bizottság titkára előterjesztette a helybeli bizottság 1925. évi működéséről szóló jelentést és zárószámadásokat.

Schwimmer Béla központi alelnök ezután bejelentette a már említett helybeli adományokat, amelyeket a jelenlevők zajos eljenzéssel fogadtak, főleg Kohn Dávid szobaalapítványát, bejelentette továbbá, hogy több oldalról ígéreteket kapott, végre felhívta a jelenlevők figyelmét arra, hogy a kórháznak szüksége volna körülbelül 400 darab lepedőre, amely kontinensből Beeskerekre 50 darab esnék. A kérésnek spontán eredményeképpen azonnal összegyűlt 1400 dinár ezen célra, a központ megkapta az ígéretet, hogy a helybeli hölgyek össze fogják hozni a szükséges ötven darabot.

Sport**Football.**

Beograd (válog.)—Novisad (válog.) 15:2 (6:2).



**Abszolút megbízható
tartós
elegáns**

**„Wimpassing”
hócipő és galoschni!**

BEOCSINI CEMENTGYÁR R.-T. BEOCSIN (Szrem)**Darabos meszet**

vagonnál frankó bármely állomásra igen olcsó árban szállítunk, kicsinyben állandóan elegendő raktáron.

legjobb minőségű portlandcementjének főraktára és főképviselete Veliki-beeskerek és vidéke részére Özv. Guttman Jakabné és Fiai cégnél.

21 éves gimn. érettségizett fiatalember, egy évi megyei közigazgatási gyakorlattal, perfekt szerb-magyar,

ÁLLÁST KERES

ügyvédi irodában, bankban, kereskedelmi vagy iparvállalatnál stb. Szerb órákat is ad.

Lakást keres

kosztal vagy koszt nélkül magányos fiatalember.

Ajánlatokat Kéczytly hölgyfodrász üzletébe kér.

Megvételre kerestetik

egy 3—4—5 szobás jobb LAKÓHÁZ esetleg házhely.

Ajánlatok kéretnek a Cigliana i Gradjevinsko Poduzeće D. D. (Téglagyári és Építőipari Részvénytársaság) irodájába, a nagyhid mellett.

Ügyes felsőruha- és fehérenművarrónó,

ki kabátot is varr, házakhoz ajánlkozik. Községekbe is elmenné. Cim a kiadóban.

P. Teslic, Sisak

szesz- és szeszfinomítógyára, továbbá likőr-, rum-, konyak- és szénsavgyára és pálinkagyőzdeje, Sisak.

Győződjék meg róla, hogy a

Teslic-féle francia likőrök

a legjobbak.

s57

Nyomatott Pleitz Fer. Pálnál Veliki-beeskerek.

Telefon 489. Telefon 489. Táviratcim: Mineralija Novisad.

Képviselet az egész Vajdaság részére:

MINERALIJA
M. Matic i Drug
Novisad, Ustavka u. 29.

Kiadja Pleitz Fer. Pál

Ára
1
Din

A p
tagjai.
lékébe
terelné
tak. az
munkás
zottság
befejez
ülések
ját vita
Uzun
nizster.
tese köz
pénzügy
tatásban
akadály
nizteri
gyalják

Ujra
lások

Tegna
el, hogy
között
lapodot
kormán
minden
szony
Szent
mérge
Jován
követ
kodik
részlete
nak. J
és meg
ferátun
utazik.
kat a
ben. a
megkez
lötti tá

Beo
don 27
10924
lin 134
16750
dapest
Züri
1985,
Miláno
7290,
Bukare
Buc
karmá
köles
korpa